

kisvárdai lapok

36. évfolyam 3. szám - 2024. június 24. hétfő

A MIZANTRÓP
a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház előadása

Magyar
Színházak
36. Kisvárdai
Fesztiválja

„A mizantrópot ötvenévente újra kellene írni” – jelentette ki száz évvel Molière egyik leghíresebb, 1666-os darabjának bemutatója után Denis Diderot francia filozófus. Nos, a klasszikusok újragondolásáról híres brit drámaíró, Martin Crimp jó néhány újabb fél évszázad eltelte után, 2009-ben ezt meg is tette, s munkája korántsem maradt visszhang nélkül a magyar nyelvű színháztársadalomban sem. A Visky-fivéreket, a rendező Andrejt és a dramaturg Bencét ugyanis ez a Crimp-féle átírat ihlette arra, hogy színre vigyen egy olyan A mizantrópot, amely nyomokban Molière művét is tartalmazza, ám szüzséje tekintetében sokkal inkább annak brit változatára hajaz. A Visky-fivérek a zeneszerző bátyjukkal, Péterrel karöltve tették mindezt azzal a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színházzal, amelynek produkcióját a Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiválján is meg lehetett tekinteni.”

Gyürky Kata

Szakmai Klub

A hétvégén megkezdte munkáját a Szakmai Klub a Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiválján. A Gyürky Kata és Mészáros Katalin vezette beszélgetéseken az érdeklődők meghallgathatták a színházi szakemberek értékeléseit az előadásokról, illetve kérdezhették is az alkotókat.

Szombaton az első nap versenyelőadásairól, a Kassai Thália Színház *Az ember tragédiája* és a Nagyvárad Szigligeti Színház Csárdáskirálynő előadásairól beszélgettek a Szakmai Klub résztvevői. A kassaiak *Tragédia*-adaptációja vegyes fogadtatásban részesült, a hozzászólók egyfelől méltatták az alkotók szándékát, hogy a sűrítéssel, összevonással és maibb nyelvezettel megszólaltatva a fiatalabb korosztályokhoz igyekeznek közelíteni Madách klasszikusát, hasonlóan a társulattól tavaly látott Szentivánéji álomhoz. Ám azt kiemelték, hogy míg az előző évben sikeresnek bizonyult az átírat, itt sok esetben áldozatai voltak ennek a zanzásításnak, hiszen eltűntek bizonyos dialógusok a műből, valamint hiányossá, gyökértelessé vált annak kulturális kontextusa. Az alkotók közül a dramaturg, Forgács Miklós megemlítette, hogy a gyakran tájoló kassai színház erőteljesen szembesül a „generációs nyomással”, vagyis, hogy egyszerre vannak jelen a közönségükben a konvenciókhoz jobban ragaszkodó és az azoktól teljesen leváló fiatalabb korosztályok elvárásai, amelyek között szerinte muszáj egyfajta párbeszédet kezdeményezniük.

A nagyvárad Csárdáskirálynő szinte egyöntetű méltatásokat kapott – zajos közönségsikere után – a szakmai nézőktől is. A hozzászólók mindegyike kiemelt az előadásból valamilyen pozitív momentumot. Oláh Zsolt szakíró dicsérte például a zenei anyag

magas nivójú megszólaltatását, a díszletnek a nagyvárad színeit is megmutató atmoszféráját, a rendezés finomra hangolt társadalomkritikáját. Lengyel Emese szerkesztő kiemelte az előadás keserű hangvételét, amelynek egyik fő figurája a Kerekes Ferkót játszó Dimény Levente volt. Más színészi alakítások is elnyerték a szakmai közönség tetszését, többen méltatták Tasnádi-Sáhy Noémi *Silviáját*, de többen is kaptak elismerő szavakat a kitűnő énekteljesítmény és a karakterteremtés okán. Novák Eszter rendező arról beszélt, hogy gyakorta csupán az énektechnikák „versenyére” redukáljuk a műfajt, miközben ezeknek a daraboknak nagyon szép, átélhető történeteik vannak, és nagyon is alkalmasak arra, hogy közvetítsék az alkotók gondolatait a világról a közönségnek.

Vasárnap elsőként a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház és a Nemzeti Színház koprodukciójában látott *Háztűznéző* előadásáról esett szó a Szakmai Klubban. A hozzászólások egyöntetűen kiemelték, mennyire nem lehet elvonatkoztatni egy-egy színházi produkciót attól a közösségtől, attól a közegtől, amelyben létrejött, amelynek szól. A beregszásziak Vidnyánszky Attila rendezte előadása sem elválaszthatatlan attól a sajátos identitástól, amely a Kárpátalján élő magyarság problémáit egy ukrán származású orosz klasszikus művön keresztül fejezi ki – emelte ki Gilbert Edit irodalomtörténész a Gogol-adaptáció kapcsán. Gyürky Kata iroda-

lomtörténész is hozzáfűzte, mennyire szemléletes a „menni vagy maradni” problematikája ebben a produkcióban. Lengyel Emese szerkesztő megjegyezte, az előadás keretjátéka, amelyben megmagyarázzák, miért nők szerepelnek a férfiszerepekben, egyúttal egyfajta bábjátékot is megidéz, és hát, éppen így játszanak a kisemberek életével a hatalmasságok – tette hozzá. A beregszászi teátrum igazgatója, Sin Edina arról szólt, valójában kiváltságosnak is tekinthető a helyzetük, hiszen a színpadon fel tudják oldani, a játéknak köszönhetően „ki tudják beszélni” azokat a nagyon nehéz sorskérdéseket, amelyekkel nap mint nap szembesülniük kell.

Szintén kivívta a szakmai közönség elismerését a Bekecs Táncszínház *Kit szerettél, Madách?* című produkciója, amelyben az író, felesége és anyja konfliktusoktól terhelt kapcsolatrendszerét dolgozta fel a rendező-koreográfus, Györfi Csaba. Szekeres Szabolcs kritikus szerint ez az előadás túllépett a táncszínházi produkció keretein, és egészen izgalmasan mutatta meg főként Fráter Erzsébet alakját, akiről az iskolai tanulmányokból csak egysíkú képet kaphatunk. Szalánczi Ágota dramaturg kiemelte, hogy nagy erénye az előadásnak a női szempont fókuszja, és a letisztult, egyszerű, egyértelmű szimbólumhasználat. Az előadás alkotói is rávilágítottak, enélkül a két nőalak nélkül talán nem is érthetnénk meg a *Tragédia* bizonyos részleteit.

Ungvári Judit

Humor helyett látvány

Pintér Béla máig legsikeresebb tragikomikus kamaradarabjából, a Parasztoperából, nagyszabású tragédiát „celebrált” a Székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház és az Udvarhelyi Néptáncműhely a 25. éves jubileumukra. Kiállítási tárgynak is beillő, többszintes, látványos díszlettel rukkoltak elő, és sikert arattak a kisvárdai fesztiválon, a Művelődési Központban.

Reveláció volt annak idején a Parasztopera bemutatója a Székény Színházban. Pintér öszszehordott benne „hetet-havat”, látszólag össze nem illő dolgokat olvasztott meglehetősen érzékenységgel, rafinériával egybe, görög sorstragédiát ötvözött bohózáti elemekkel, ordító harsányságot, költői elemeltséggel, bevaduló néptáncot metsző iróniával, hagyományt korszerűséggel, prózát olyan zenével, ami szirupos slágerelemeket éppúgy tartalmaz, mint klasszikus operai momentumokat. Darvas Benedek zenéje temérdek stílusjegyet magába „happol”. Ahogy a frenetikus színészi játék is ezt tette Pintér társulatában. Szilajul ropták a szereplők. Tánc közben simán énekeltek. A sok mozgástól felhevült testük segítette abban, hogy akár mind feljzottabb állapotban szólaljanak meg, ha erre van szükség. Eljutottak a fizikai és lelki teljesítőképességük határáig. Bejátszották a kis teret. Az ujjmozdulataik, a szempillarezdülésük is jól látható volt. Dőltünk a röhögéstől és közben megrendültünk. Ritkamód széles volt a produkció érzelmi amplitúdója. Így volt ez akkor is, amikor Mohácsi János kaposvári egyetemisták vizsgálóadásaként, majd a pécsi színházban is színre vitte a darabot, szintén, és nyilván nem véletlenül, stúdió körülmények között. Aztán beindult a Paraszt-

opera „lavina”, mind többen játszották, eldöntve azt a vitát, hogy Pintér művei csak a saját társulatára érvényesek-e, vagy mások számára is fontossá válhatnak.

Pompázatos látvány Márton Erika többlépcsős, csaknem a teljes színpadot betöltő díszlete, mintha valódi földből formáltak volna hosszú, a magasba emelkedő lépcsőket, és beléjük ékeltek a paraszti élet kellékeit. Kiállításon, önálló installációként is megállná a helyét. Díszletként nem mindig ennyire funkcionális. Legkevesbé arra alkalmas, amikor egy szűkös, szegény paraszti szobát kéne mutatnia legvégül, ahol az Apa pénzért megöli az Amerikából hazatérő fiát, aki szállásért kopogtat, és nem ismeri fel, mert hosszú idő óta nem látta az Anyával együtt. A gazdagságot, tágasságot sugalló díszlet kevéssé alkalmas a fojtott légkörű nincstelenség érzékeltetésére.

A színház rendszeresen együtt dolgozik az Udvarhelyi Néptánc Műhellyel, melynek tagjai a falu népét adva, a szituációk jelentős részében jelen vannak, és plusz lendületet, energiát visznek a produkcióba. A színészek viszont kevesebbet ropják, mint az általam látott Parasztopera-előadásokban, melyekben a szó,

az ének és a tánc csaknem egyé olvad a játékukban. Ahogy a humor is egyé olvad a drámai pillanatokkal. Most a balladisztikus búskomorság, a tragédia felé billen a Györfi Csaba által rendezett, koreográfált produkcióban. Egyszer nem fordul elő, hogy a közönség egésze nagyot röhögne, itt-ott fel-felnevetnek néhányan. Ez kevés, mert a darab lényege, hogy folyamatosan hidegből melegbe, tragédiából komédiába és visszaránt bennünket.

Imponálón nagy munka, odaadás, tehetség, energia, pénz, paripa, fegyver van a Strausz Imre István zenei vezetésével megszületett előadásban. Jakab Tamás, Mezei Gabriella, Dunkler Róbert, Albert Orsolya, Veres Orsolya, Fincziski Andrea, Szűcs-Olcsvány Gellért, Barabás Árpád, Tóth Árpád szintúgy igencsak odateszik magukat. Kiváló az össz munka. Senki nem kíméli magát. Márton Erika jelmezei is látványosan hitelesek. De az az érzésem, hogy a monumentalitástól kissé hígul Pintér tömören fejbekölintő szövege, az epésen lényegbe látó humor csak csírákban való megjelenésétől pedig egysíkúbbá válik a produkció, és a közlendőből is több minden elvész.

Kis emberek nagy tragédiája

Albert Orsolya színművész a székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház társulati tagja 2016 óta. A tavaly bemutatott, Győrfi Csaba által rendezett *Parasztoperában* Julika szerepét formálja meg.

Mit gondolsz Pintér Béla és Darvas Benedek Parasztopera című darabjáról?

Szerintem ez egy nagyon jól sikerült darab. Engem az foglalkoztat igazán, ha valahogy az életet akarjuk megmutatni a színházban. Olyan dolgokról izgalmas beszélni, amik velünk történnek, akár kívül, akár belül. Igazából nézőként is azzal az előadással tudok a legjobban menni, ami valahol megmozgat. Ha úgy megyek haza, hogy elgondolkozom, én hogyan viselkednék az adott helyzetben, vagy hogy egyáltalán történt-e velem hasonló. Azt gondolom, hogy a *Parasztoperánál* erre nincs jobb anyag. Ha megnézzük, az összes szereplőnek van egy saját kis tragédiája, összeomlása, felemelkedése. Ahogy a való életben is mindannyiunknak vannak hullámvölgyei az életében. És ezt érdemes megmutatni, ha közben nem tesszük piederasztárra a történetet, és nem rejtjük el az emberi kis gyarlóságainkat. Egyébként nem ez az első találkozásom a darabbal. Marosvásárhelyen az egyetem stúdiószínházában negyedéves hallgatóként játszottam először. Viszont akkor nem Julikát, hanem a menyasszonyt, Etelkát alakítottam. És Strausz Imrével sem először találkoztam, mert ő volt a zenei vezetője annak az előadásnak és a mostaninak is.

Milyennek tartod Julika karakterét? Hogyan építetted fel őt?

Jelenet az előadásból, Julika szerepében Albert Orsolya

Julika árva, akit befogad egy vidéki család. Bár megszeretik őt, mégis eladják két hold szőlőért. Ráadásul az egyetlen igazán szép dolgot az életében, a szerelmét éppen most veszik el tőle. Én úgy gondolom, hogy joggal lázad a világ ellen. Nagy erő van benne, és a végletekig kitartó. Csaba ötlete volt, hogy az előadás végén jöjjenek vissza, amivel azt sugalljuk, hogy van remény. Túl lehet lépni bármin, azon is, ha szívünk választotta más lányt ejt teherbe, ha hiszünk az igaz szerelemben. Hiszen Julika és Roland között az van szerintem.

Melyik karakterrel tudsz jobban azonosulni, Etelkával vagy Julikával?

Amikor az egyetemen csináltuk, akkor azt éreztem, hogy Etelkával, most meg azt érzem, hogy Julikával. Etelka szerepében boldog lehettem, kicsit flúgos, amit nagyon élveztem, mert alapvetően távol állt tőlem. Most viszont nagyon tetszett az erő, ami Julikában rejtőzik. Amikor a Kimegyek a zöld erdőbe című dalt énekelem,

erdőbe című dalt énekelem, mindig próbálok figyelni arra, hogy ne sajnálják a nézők, hanem meglássák benne a bátorságot: inkább felakasztja magát, mint hogy a szerelme nélkül éljen.

Szerinted hogyan fogadhatja ezt a darabot egy kisváros és egy nagyváros közönsége? Jelentős lehet a különbség?

Szerintem a kisvárosi közeg sokkal inkább magáénak érezheti ezt a bemutatott életformát. Székelyudvarhely környékén például még mindig van olyan, hogy egy falusi kultúrházban tartják meg az esküvőt. De a mai napig nálunk sem történhet semmi pálinkázás nélkül. Míg szerintem egy nagyvárosi ember távolabb tartja magától az egész történetet. Bár ezt talán cáfolja az, hogy Budapestén több, mint húsz éve játszik töretlenül. De mégis érthető, hiszen az egész darab annyira bravúros, autentikus, valós érzésekről szóló, hogy bárhol mutatnák be, szerintem elérné a célját, és sikert aratna. Orosz-Bogdán Noémi

Ungvári Judit

Társadalmi perverzió

„A mizantrópot ötvenévente újra kellene írni” – jelentette ki száz évvel Molière egyik leghíresebb, 1666-os darabjának bemutatója után Denis Diderot francia filozófus. Nos, a klasszikusok újragondolásáról híres brit drámaíró, Martin Crimp jó néhány újabb fél évszázad eltelte után, 2009-ben ezt meg is tette, s munkája korántsem maradt visszhang nélkül a magyar nyelvű színházi életben sem. A Visky-fivérek, a rendező Andrejt és a dramaturg Bencét ugyanis ez a Crimp-féle átírat ihlette arra, hogy színre vigyen egy olyan A mizantrópot, amely nyomokban Molière művét is tartalmazza, ám szüzséje tekintetében sokkal inkább annak brit változatára hajaz. A Visky-fivérek a zeneszerző bátyjukkal, Péterrel karöltve tették mindezt azzal a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színházzal, amelynek produkcióját a Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiválján is meg lehetett tekinteni.

Ami itt az eredeti francia drámából egyértelműen megmarad, az egyfelől a főhős személye: egy 21. századba „áttemelt” mizantrópot, azaz jellemében a miszo ’gyűlöl’ és az antroposz ’ember’ szavak összetételét képviselő egyént, Alceste-t (Faragó Zénó) látjuk viszont a színpadon, aki drámaíróként, tehát érzékeny művészemberként igencsak kritikusan szemléli mindazt, ami a barátnője(?), Jennifer (Szilágyi Mira) hiper-szuper loft lakásában körülveszi. Azt a talmi csillogást, azt a képmutató művészvilágot, amelyben az őszinteség rég nem dívik, hanem a „siker, pénz, csillogás” érdekében bárki bárkivel, még az ördöggel is lepaktál, a háta mögött viszont ott tesz keresztbe, ahol

csak tud. Minderről a darab elején Alceste a barátjának, Johnnak (Moşu Norbert-László) számol be, „társadalmi perverzióknak” nevezve azt, ahol a művészek sem tartanak már tükröt a társadalomnak, hanem inkább a hatalomhoz húznak, hogy érvényesülhessenek. A világvégét jósoló Alceste „mizantropikussága” okait a remek díszletként szolgáló loft lakás nem egy, hanem négy televíziójából áradó képei is alátámasztják: a csatornák között szörfölve hol az Alceste által gyűlölt és megvetett világ kellékeit, a valóságshow-kat, a gyermekbutító meséket, hol pedig a természeti katasztrófákat, a kiábrándult férfi jelezte apokalipszis képeit látjuk.

Ám nem véletlenül tettem kérdőjelet a mellé, hogy Jennifer vajon a barátnője-e Alceste-nek. A mizantróp férfi nő iránti vonzalma ugyanis a klasszicista drámából szintén visszaköszön a Crimp-ihlette Visky-féle adaptációban. Mert ahogy annak idején Molière Alceste-jének, úgy ennek a 21. századi léttel azonosulni képtelen figurának is az a legfőbb „gyengéje”, hogy nem bír ellenállni egyetlen nőnek: jelen esetben Célimènte helyett a hipermodern Jennifernek, pedig tudja – úgy, ahogyan az elődje tudta –, hogy a nő igencsak kikapós menyecske.

S ettől kezdve válik igazán izgalmassá a Visky-féle adaptáció. Mert miközben a lakásba szép lassan megérkeznek azok a „műanyag” figurák, akiknek felszínességét és képmutatását Alceste képtelen elviselni – az ostoba, kényeskedő kritikustól, Winstontól (Kolozsi Borsos Gábor) kezdve a „radikális posztfeminista” újságíróig,

Ellenig (Pascu Tamara) a gyógyói társulat tagjai egytől egyig remekül hozzák a reájuk bízott karaktert –, a velük egyívású Jenniferben Alceste egyszerűen képtelen meglátni mindezt, és sokáig azt sem akarja elfogadni, hogy a nő egyértelműen több férfival is csalja egyszerre. Így válik ebben a modern átíratban az egykori, 17. századi mizantrópról alkotott dilemma, mely szerint – Gyergyai Albert szavaival élve – „ha akarom, Alceste egy érett, nemes, szenvedélyes, sőt, hősi férfi, aki kora bűneit és fonákságait jogos keserűséggel ostorozza, ha akarom zsembe, zsörtölődő, mindenkibe belekötő, hebehurgya alak”, 21. századi dilemmává: ha akarom, Alceste valóban egy, a kora társadalmi visszáságait remekül átlátó, azokkal azonosulni képtelen hős, ha akarom, akkor viszont egy ledér nő által megvetett, ily módon szintén naiv, ám naivságát ellensúlyozandó, meglehetősen erőszakos figura. Mindezt egyfelől a loft lakás fokozatos csataterré változtatása, valamint a Faragó Zénó játékában végig érzékelhető kettősség, a jámbor világmegváltó és az agresszív macsó paralel jelenléte egyaránt alátámasztja.

Gyürky Katalin

A magány buborékjában

Visky Andrej színházi alkotó számos alkalommal meglepte már a színházi szakmát és a nagyközönséget. Gyakorta színpadra viszi édesapja, Visky András darabjait éppúgy, mint ahogyan szívesen válogat az egyetemes drámairodalom különböző korszakaiból, egymástól egészen eltérő látásmóddal bíró szerzők műveiből is. A rendező Kisvárdára a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház *A mizantróp* című előadásával érkezett, amelynek színpadi változatát Molière és Martin Crimp műveinek felhasználásával, Visky Bencével együtt jegyzi.

Rendezőként mi alapján döntesz egy-egy darab bemutatása mellett?

Nem mindig tudatos választás az, hogy éppen mivel foglalkozom a színházban. Az esetek többségében olvasás közben olyannyira megérint egy gondolat, vagy egy téma, hogy képtelen vagyok azt elengedni és tovább haladni a műben, vagy az olvasmányaimban - ilyenkor tudom, hogy jó helyen vagyok. Sokféle darabbal foglalkoztam már, de ez a sokszínűség sem előre eltervezett: lehet klasszikus, vagy kortárs szerző drámája, a legfontosabb, hogy a papírra vetett sorok találkozzanak azzal az életérzéssel, ami éppen akkor jellemző rám. Sokszor mondhatni a sötétben tapogatózom, nem tudom pontosan, hogy mit keresek, de egyszer csak megtalál az amivel foglalkoznom kell.

*Milyen gondolatok és érzések fogalmazódtak meg benned, hogy végül *A mizantrópot* választottad?*

Bár a művészek világa és helyzete fontos témája a darabnak, mégis inkább egyfajta ürügynek gondolom, hogy arról az egzisztenciális,

amit magam körül érzékelek. Úgy gondolom, hogy kisebb-nagyobb buborékokban élünk mindannyian, amelyek nehezen találkoznak és legfőképpen nem pukkannak ki. A mizantrópban is két ellentétes pólusú világ jelenik meg. Az egyiket Alceste képviseli, aki drámaíró, a másikat pedig Jennifer a filmsztár, és csakis egy jól körülhatárolható, a saját életfilozófiájuknak, ideológiájuknak megfelelő nyelvi eszköztárral képesek egymással kommunikálni és érvelni. Azonban annak ellenére, hogy mindketten használják ezt a nyelvet, nem kerülnek közelebb egymáshoz, sőt, egyre inkább eltávolodnak a másiktól. Ugyanezt érzem napjaink társadalmában, ezért legfőképpen az foglalkoztatott, hogy vajon mit takargatunk a jól felépített, mindennapi életünkben használt személyes, vagy közösségi ideológiáinkkal? Miért olyan fontos, hogy kizárólagos módon birtokoljuk az igazságot?

Lehet erre választ találni?

A darab és az előadás sem törekszik erre, inkább a különböző egyéni és közösségi buborékok, vagy – alapvetően végtelenül magányos – személyek közötti kapcsolódás lehetőségeit keressük és ez felszabadító érzés. A molière-i dramaturgia attól is izgalmas, hogy nem lehet benne állást foglalni, és ez alkalmat teremt arra, hogy a nézők – szabadon asszociálva – továbbgondolják az előadást.

Alceste szerelmes Jenniferbe és megbocsát a lánynak botlása után is, holott – vállalva saját magányát – másfajta értékrendet követ, mint a kedvese és a körülötte lévők. Miből fakadhat az, hogy mégis ennyire kötődik Jenniferhez?

Alceste világa letisztultabb, fekete-fehérebb, mint Jenniferé, aki pedig egy folyékonyabb értékrenddel bíró, színesebb, játékosabb közegben él, ahol semmit nem kell túl komolyan venni. A férfi viszont szereti őt, és nehezen tudja elválasztani saját magától, pedig tudja, hogy hosszabb távon nem tud úgy élni, mint Jennifer. Pedig, ha mint egy Messiásként sikerülne megváltania a lányt, talán igazolhatná is a saját ideológiáját, vagyis, hogy az élet minden helyzetére adódnak milligrammra kimért válaszok és házszálpontos gesztusok, holott tudjuk, hogy ez a legritkább esetekben van így. Másrészt Jennifer mindaz, ami Alceste nem: képes gyermeki spontaneitással létezni, játszani, és van benne valamiféle önmagától értetődő autenticitás, ami a drámaíróból hiányzik – ezért sem tudja elengedni őt.

Jól értem, hogy ha akad is konklúzió, annak megfogalmazását a közönségre bízod az előadás végén?

A tiszta, egyértelmű, sarkos választ sokkal könnyebb és egyszerűbb kimondani, mint igazán őszintén kérdezni önmagunktól. S ha az előadás az utóbbira inspirálja a közönséget, akkor elértük a célunkat.

Léda kalapjai

Csendes, ám jelentős jubileummal indult el június 21-én a kisvárdai fesztivál. Versenyen kívül mutatta be Tatár Rózsa Ady és Adél című monodramáját a marosvásárhelyi Spectrum Színház, amelyben az idén 65 éve pályán lévő Farkas Ibolya kápráztatta el a kisvárdai közönséget. A színésznőt arról kérdeztük, hogyan találtak rá az Ady Endre és Léda kapcsolatáról szóló darabra.

- Egy ismerősöm hívta fel erre a figyelmemet, hogy ő hallott ebből egy részletet, és ezt nekem föltétlenül el kell játszani. Amikor elolvastam, először megijedtem, mert a darab szerzője úgy képzelte el, hogy Léda idősen kezd és visszafiatalodik, a különböző jelenetekre átöltözik és átéli és eljátssza azokat a jeleneteket, amelyekről beszél. Na, én erre nem lettem volna képes. Megmutattam viszont Török Violának a darabot, aki azt mondta, nem kell neked visszafiatalodni, ez nem arról szól. Itt a halálosan beteg Léda próbál visszaemlékezni, ezt pedig egy jelzéssel is meg lehetne oldani. Erről nekem eszembe jutott az a jellegzetes fotója Ládának, amelyen kalapot visel, innen jött az

az ötletünk, hogy a kalapokkal jelezzük az időbeni ugrásokat, a különböző helyszíneket. Nekem sokáig kérdőjeleim voltak, hogy vajon a közönség ehhez hogyan fog viszonyulni, mennyire fogja őket lekötni ez a történet így. De Viola meggyőzött arról, hogy ez egy olyan történet, amit a néző igenis lélegzetvisszafojtva fog hallgatni.

- *Mit mutat meg ez a történet Adyról és Lédáról?*

- Úgy éreztem, hogy Léda a helyére kerül ebben a darabban. Tudjuk, megtanultuk, hogy múzsa volt és szerelem, keserűség és fájdalom, de valahogy mindig Ady szempontjából ismertük inkább a történetet. Ezért érzem, hogy a helyére került, mert valljuk be, Ady Léda segítségével tudott elérni egy csomó mindent, amit az életben Léda nélkül talán nem tudott volna elérni. Ilyen az például, hogy kikerült Párizsba, hogy megismerkedett a francia irodalommal, hogy járta a világot, olyan társaságba került, ahol volt miről beszélni, és ahol ő is meghallgathatott olyan embereket, akiktől tanulhatott valamit. Úgyhogy végre kicsit elismerjük Léda szerepét ebben. Ezért is olyan nagyon szépek azok a mondatok, amelyek elhangzanak a Léda szájából az utolsó pillanatokban, hogy nem tudsz kitörölni az életedből, akármilyen elbocsátó „szép” üzenetet írsz, mert a már megjelent verseid dokumentálják az utókornak, hogy voltam, és hogy ki voltam. Ezek a keserű mondatok is bizonyítják, hogy mekkora szerepe volt ennek az asszonnak abban, amit a vidéki újságíróból lett zseniális költő, a csapodár férfi, az öntelt zseni sem tagadhat meg, mert nem tudja megsemmisíteni a hozzá

írt verseit. Ez nekem egyfajta elégtétel, végre Lédát én is olyannak láthatom, amilyennek akartam látni sokszor. És a közönség is nagyon szereti ezt az előadást. Vásárhelyen a Spektrum Színházban játszom, állandóan telt házzal, vastapsal, gyönyörű visszajelzésekkel, úgyhogy nekem ez egy nagyon-nagyon nagy öröm, hogy találkoztam ezzel a szereppel.

- *A pályán eltöltött, immár 65 éves jubileumot ünnepel az idén. Mennyire jelent még színészként kihívást Önnek megbirkózni egy ilyen anyaggal?*

- Szerencsére semmilyen kihívást nem jelent. Hála Istennek, az agyam működik, és mindenki azon csodálkozik, hogy hogy bírom ezt a másfél órás szöveget sűgő nélkül, mert anélkül próbáltam! Mindig mondják, hogy hogy bírom ebben a korban, hiszen már 65 éve szolgálom Tháliát, és még mindig a színpadon vagyok. Ez egy különleges adottság, amit nagyon köszönök a „fennvalónak”, hogy ezt elértem. Szóval, nem okozott problémát, még mindig könnyen tanulok, amit ez az előadás is bizonyít. Mondjuk, ez egy olyan szöveg, hogy akkor sincs gond, ha véletlenül felcserélek benne valamit, mert az egész egy álmhelyzetre épül, Léda rémálmaira, és többször is ugrálunk az időben. Így nem gond, ha kimarad valami, vagy a sorrend megváltozik, mert egyáltalán nem feltűnő. De még egyszer sem volt ilyen, mindig lement minden előadás hiánytalanul. Ha megsegít a Jóisten, még játszhatom ezt ősszel is, és tovább...

Ungvári Judit

Mai program

10:00 – **Tér és idő játéka a színházban**
Bélai Marcel és Kozma Gábor Viktor workshopja

Helye: KVMK 5. oktatóterem

10:00 – **Aranybogár-módszer**

Balázs Zoltán workshopja

Helye: KVMK 3. oktatóterem (10.00-13.30; 14.30-16.30)

11:00 – **Szakmai Klub** (beszélgetés az előadásokról) Háziasszonyok: Mészáros Katalin és Gyürky Katalin

Parasztopera: Szalánczi Ágota, Árkosi Árpád, Selmeczi Bea

A mizantróp: Gilbert Edit, Szalánczi Ágota

Helye: KVMK pódiumterem

13:00 – **Villám-workshop kritikusi**

mesterkurzus Vezeti: Szabó Réka és Szabó Attila

Helye: KVMK pódiumterem

13:30 – **Felvonásokon át az idő**

dokumentumfilm a székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház elmúlt 25 évéről.

Helye: KVMK tárgyaló

16:30 – **Selmeczi Bea:**

HÁROM ÉS FÉL NŐVÉR (versenyelőadás)

R.: Telihay Péter (2h 30' szünettel)

A Ferencvárosi Pincészínház előadása

Helye: Zsinagóga

21:00 – **Spiró György: ÁRPÁD-HÁZ**

(versenyelőadás) (1h 30')

R.: Keszég László. Kosztolányi Dezső Színház, Szabadka

Helye: Kisvárdai Várszínház és Műv. Kp.

21:00 – **Ruben Östlund**

– **Tim Price: LAVINA** R.: Pelsőczy Réka

(1h 35' egyben) Az előadás az Orlai Produkció és a Katona József Színház együttműködésében jött létre.

Helye: Refi Színpad

Napközben: **MR. PIANO** – guruló zongora show Kisvárdai utcáin

Bővebben: www.kisvarda.szh.hu

Sue Fabisch: ANYATIGRISEK, Liliom Produkció

kisvárdai lapok

A Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiváljának napilapja

Főszerkesztő:
Ungvári Judit

Állandó munkatárs:
Oláh Zsolt

Fotók:
Gáncs Tamás

Nyomdai előkészítés:
Kóczon Nikoletta

Nyomdai kivitelezés:
Imi Print Nyomda

Felelős kiadó: Nyakó Béla
ISSN 1587-8325

A Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:

Nemzeti
Kulturális
Alap

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

KISVÁRDA VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

Friss FM Kisvárdai

Déryné
program